

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Voorlopige redactie-commissie: de professoren P. Deddens, H. J. Jager en C. Veenhof.
Het nadrukken van de inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht.

Medewerkers: Ds F. A. den Boeft, Helpman; Ds E. T. v. d. Born, Amersfoort; Ds R. H. Bremmer, Zwolle; Ds J. v. Bruggen, Assen; Ds D. J. Buwaida, Kampen; Prof. P. Deddens, Kampen; Ds L. Doekes, Hilversum; Ds D. van Dijk, Groningen; Ds J. Francke, Rotterdam; P. Groen, Rotterdam; K. van Huizen, Groningen; A. Janse, Breda; Dr P. Jasperse, Leiden; Ds B. Jongeling, Apeldoorn; Ds H. Knoop, Rotterdam; Ds J. Meester, Amsterdam; Mr Dr J. Meulink, Enschede; Ds H. M. Mulder, Kampen; Rudolf van Reest; Dr G. K. Schoep, Den Haag; A. Schilder, Den Haag; Ds H. J. Schilder, Utrecht; Ds J. Smelik, Groningen; Ds J. P. v. d. Stoel, Grootegast; D. Stroo, Bussum; Prof. Dr C. van Til, Philadelphia, Pa, U.S.A.; Prof. C. Veenhof, Kampen; Ds G. Visé, Kampen; Ds C. Vonk, Schiedam; Ds F. de Vries, 's-Gravenhage; Ds D. K. Wielenga, Rotterdam; A. Zijlstra, Groningen.

Alle stukken bestemd voor de Redactie: Prof. P. DEDDENS, Spoorwade 7, Kampen; voor medewerkers: rechtstreeks aan hen of aan de administratie.

Adm.-adres: Oosterbaan & Le Cointre N.V., Goes. Tel. 2424 — Postrek. Nummer 406040 ten name van „DE REFORMATIE“, GOES.

Abonn.: f 4.50 per halfj., buitenl. f 11,— per jaar; losse nummers 20 cent, alles bij vooruitbetaling. Advertentiën: 20 cent per m.m.

INHOUD: Hoofdartikel: De nieuwe Bijbelvertaling, slot. — Uit de Schrift: Erfgenamen van God en mede-erfgenamen van Christus (Rom. 8:17). — Kerkelijk leven: „Hereniging“? Wederkeer! — Is voor de gebonden kerken „hereniging“ primair? — We moeten toch ver-gevensgezind zijn? — De rechten van de (vrijem.) kerken op de goederen der (plaatselijke) kerken. — Doctoraal

examen. — Een „historische“ dag. — Op en om 't kerkplein: De heerlijkheid van de olie-lamp. — Onder de streep: Toenemende verwarring. — Pol. en Soc. leven: Naar een chr. vereniging der standen, slot. — Lit. en Kunst: Ver-legenheids-„cultuur“. — Jeugdleven. — Pop. Wetensch. Schetsen: Koning Josia van Juda, 1. — Kerknieuws.

ningin, dat tot uiting kwam in de naamgeving 'Im-manuël' is ingeschakeld in het verlossingswerk, dat de Here in de dagen van Jesaja werkte, en dat Hij als teken gaf aan Achaz. En reeds daarom, zonder direct verband met de geboorte van Christus Jezus nog, is deze profetie 'messiaans' te noemen. En om-dat de Here in diezelfde stijl werkte meer dan zeven eeuwen later, toen Jozef en Maria zich voorbereiden op hun huwelijks-gang, daarom kan Mattheus dan ook de profetie van Jesaja op dat moment in 'ver-vulling' zien gaan; Jozef krijgt, verdiept en vervuld, hetzelfde teken dat de Here ook aan Achaz had toe-gezegd.

Maar — al kan ik niet met zekerheid spreken — de vertaling van N.B.G. verradt m.i., dat men in de boezem der commissie het over deze vragen niet eens was, en toen gekozen heeft voor een compromis. Men vindt hier: 'Zie, de jonkvrouw zal zwanger worden en een zoon baren'. Als vertaling acht ik dit reeds ontoelaatbaar, omdat het Hebreuws een heel ander woord voor 'jonkvrouw' heeft, Maar de kwestie, die aan de orde is, wordt nu helemaal omsluisd en in de nevel gezet. Men heeft nu een keurige term: 'Jonk-vrouw' klinkt nog al deftig en adellijk, maar de typi-sche betekenis van het Hebreuws is onder de hand achter al die deftigheid weggemoffeld. En dat mag een vertaler m.i. nooit doen.

Men had ook hier de hele moelijkheid kunnen om-zetten, door de vertalingen 'jonge vrouw' en 'maagd' als alternatieflezingen naast elkaar te plaatsen.

Nu men een andere methode volgde, zat er uiter-aard niets anders op, dan in een compromis te berus-ten, maar daarbij kwam de vertaling toch lelijk in het gedrang. Nu is het met alle plechtigheid toch maar in de mist gezet, wat Jesaja bedoelde. Zet men twee vertalingen tegenover elkaar, dan wordt de kwe-tie scherp gesteld: het betekent of dit of dat. Water-en-melk-vertalingen brengen echter niemand verder.

Het wordt tijd om de reeks eens te besluiten. Samen-vattend zou ik willen zeggen: we hebben veel gekregen om dankbaar voor te zijn; maar een herziening lijkt me op meerdere plaatsen en uit meerdere motieven geboden, vóór zulk een vertaling min of meer gezag-hebbend mag worden.

En als ik nog bepaalde wensen mag uiten, dan zou-den het deze zijn:

a) ik wilde graag, dat een 'theologische' woorden-lijst werd opgenomen, waarin kort en zakelijk de ty-pische inhoud van allerlei bijbelse termen (als 'ver-bond', 'goedertieren', 'rechtvaardig', 'heilig' etc.) werd aangegeven.

b) daarnaast wilde ik graag een — laat ik gemakshalve maar zeggen — 'archeologische' woordverkla-ring zien opgenomen, waarin vreemde woorden als 'efod', 'terafim', 'urim en thummim', alsmede namen van maten en gewichten werden toegelicht.

c) En ook meen ik, dat van groot belang zou zijn de opname van een groot aantal kaarten. Niet slechts van geheel Palestina in de verschillende perioden van zijn historie, maar vooral ook allerlei schets-kaartjes en situatietekeningen, ter verduidelijking van allerlei historische berichten. Het is me de laat-ste jaren meermalen gebleken: soms wordt een exe-getische puzzel op eens klaar door een goede schets van het terrein, waar een slag plaats heeft. De krijgs-list bij Al was me pas duidelijk, toen ik een aantal kaarten had geraadpleegd. En het verhaal van Richt. 20 wordt pas doorzichtig, als men een situatieteke-

DE NIEUWE BIJBELVERTALING (VIII, slot)

(ENIGE VOORLOPIGE OPMERKINGEN).

HOOFDARTIKEL

Bij toepassing van de alternatief-methode had men ook kunnen vermijden allerlei compromis-vertalingen, die thans onontkoombaar waren. Uiteraard ben ik niet bij de besprekingen in de com-missie aanwezig geweest; en dus kan ik ook niet met zekerheid zeggen, dat bedoelde vertalingen als com-promis bedoeld zijn. Laat ik daarom zeggen, dat er meerdere vertalingen hier te vinden zijn, die op mij de indruk van een compromis maken. En die ik daarom als vertaling afwijs, omdat ze vlees noch vis zijn.

Om enkele voorbeelden hiervan te noemen: aller-eerst Job 2:9. Jobs vrouw geeft hem, na al de ellen-de die hij beleefd heeft, de raad: 'Zegen God, en sterf' (St. Vert.). Elders in de bijbel komen we de-zelfde term tegen, nl. 1 Kon. 22:10, waar Izebel de oudsten van Samaria beveelt, een paar valse getuigen tegen Naboth te laten optreden, wier beschuldiging ze ook alvast dicteert: 'Gij hebt God en den koning ge-zegd'.

Ik denk, dat ieder wel de bedoeling zal begrijpen. 'Zegenen' is in dit verband een euphemisme voor 'vloeken'. Naboth moet beschuldigd worden van een vervloeking zowel van God als van de koning. En Jobs vrouw adviseert haar man, om zijnerzijds God nu maar te gaan vloeken.

Maar als dat de betekenis is, zou het dan niet aan-beveling verdienen, om nu ook maar zo te gaan ver-talen? N.B.G. heeft echter in beide plaatsen gekozen voor 'vaarwel zeggen'. En ik ben bang, dat deze weergave niets anders is dan een compromis. Het lijkt me niet onmogelijk, dat sommige commissie-leden hier wilden vertalen naar de klaarblijkelijke bedoeling, en dat anderen zich daartegen hebben verzet, omdat ze 'vloeken' hier te cru vonden. Anders kan ik me tenminste niet begrijpen, hoe men kwam aan 'vaarwel zeggen'. Ik zeg direct: als compromis is de vertaling niet ongelukkig. Want men kan aansluiten bij de begripsontwikkeling: zegenen-groeten-vaarwel-zeggen. Alleen maar: op die wijze ontleent men aan de tekst alle felheid en hartstocht. Vaarwelzeggen van God is ook mogelijk bij de man, die onverschillig voor Hem geworden is, en zich om de Here niet be-kommert. Maar alle momenten van verbittering, op-standigheid, brutaliteit, afkeer etc. komen zo niet tot uitdrukking, terwijl al die schakeringen in het he-breuwse woord wel aanwezig zijn. En men moet toch een term kiezen, die zo nauwkeurig mogelijk ook de gevoelswaarde van het oorspronkelijke vertolkt. Uit dien hoofde acht ik de vertaling in kwestie beslist ongelukkig. Men heeft een nette term gekozen, maar meteen een, die bleek is en kleurloos, en die de diep-ten van de grondtekst niet uitsprekt, maar eigenlijk ze bedekt en camoufleert. 'Vaarwelzeggen' is in dit verband me veel te neutraal, te slap, te welnig ge-passioneerd.

Van iets andere aard is mijn bezwaar tegen de vertaling van Jes. 7:14, al hangt het wel samen met mijn algemene bedenkingen tegen compromis-vertalingen. In Jes. 7:14 hebben we de beroemde 'messiaanse profetie': 'Ziet, een maagd zal zwanger worden, en een zoon baren, en zijn naam Immanuël heeten'. En bij dat spreken van 'messiaanse profetie' in dit verband hebben we ongetwijfeld de Schrift op onze hand, zie maar Matth. 1:21.

Alleen maar, de vraag was allang: zag deze pro-fetie direct op Christus' geboorte dan wel indirect? Was met die 'maagd' bedoeld Maria, of eventueel eerst een andere? Was deze tekst bewijs voor het dogma der 'maagdelijke geboorte'? enz. Vragen te over. Ieder, die commentaren onder zijn bereik heeft, en wel eens over deze tekst heeft willen preken, weet er het een en ander van.

Nu was het opmerkelijke, dat het Hebreuws spreekt van 'de' maagd inplaats van 'een' maagd. Al sluit dat de vertaling 'een' maagd niet uit, gezien de eigenaardigheden van die taal. Maar veel ingrijpen-der waren de discussies rondom het woord 'maagd'. Want bij 'maagd' denken wij uiteraard aan een on-getrouwde vrouw; maar het hebreuwse woord be-doelt meer een jonge vrouw, die wel getrouwd is, doch nog geen kinderen heeft.

Het gevaar is nu groot voor iedereen, om een ver-taling te kiezen op grond van dogmatische keus (vóór of tegen het dogma der 'maagdelijke geboorte'). En weer zeg ik: het kerkelijk dogma mag niet beslissend zijn bij welke vertaling dan ook. Natuurlijk geloven wij allen van harte de belijdenis, dat Jezus Christus is ontvangen van de Heilige Geest, en geboren uit de maagd Maria, met alles wat Catechismus en Geloofsbelijdenis in dit verband zeggen. Want dat is een spreken naar de Schriften. Maar daarmee is niet beslist, hoe Jes. 7:14 vertaald moet worden. Die kwestie mag naar mijn diepe overtuiging niet dog-matisch worden uitgemaakt. Maar alleen zuiver-exe-getisch. Want het dogma der kerk steunt op de exe-gese (inclusief de vertaling) niet op het dogma. Men heeft ook hier alleen te vragen: wat staat er precies? Wie de maagdelijke geboorte gelooft, mag toch niet op die grond de voorkeur geven aan de vertaling 'een maagd zal zwanger worden'. Wie dat dogma verwerpt, mag evenmin vanuit die verwerping de vertaling 'maagd' hier afwijzen.

Nu meen ik — ik kan dat alweer niet van een uitvoerige bewijsvoering vergezeld doen gaan —, dat hier de vertaling 'de jonge vrouw' de beste is. En ook, dat daarmee in eerster instantie werd ge-doeld op de vrouw van Achaz, koningin Abi. Daar-mee is deze tekst niet van zijn messiaanse karakter beroofd, integendeel. Het gaat er maar om, wat men onder 'messiaans' en 'profetie' verstaat. De aankon-diging van Hizkia's geboorte, en het geloof der ko-

ERFGENAMEN VAN GOD EN MEDE-ERFGENAMEN VAN CHRISTUS

UIT DE SCHRIFT

„Zijn wij nu kinderen, dan zijn wij ook erfgenen: erfgenen van God, en mede-erfgenen van Christus; immers, indien wij delen in zijn lijden, is dat om ook te delen in zijn verheerlijking”.

Rom. 8:17 (Vert. N.B.G.).

In de voorgaande verzen heeft Paulus gesproken van de rijkdom van hen, die door de Geest Gods worden geleid: Ze zijn kinderen Gods. Dat maakt de Heilige Geest van hen, Want de Heilige Geest vormt geen slaven, die in voortdurende angst leven. Maar Hij vormt kinderen van de hemelse Vader. Die vrijmoedig God aanspreken met de woorden van het volmaakte gebed: Onze Vader, die in de hemelen zijt.

Als ze dat doen met een oprecht, gelovig hart, dan getuigt niet alleen hun eigen eigen, maar ook Gods Geest, dat ze kinderen Gods zijn. Wat een voorrecht! Want kinderen Gods delen nu reeds in Zijn genade. Ze hebben vergeving der zonden en zo vrede met God. Ze hebben nu reeds leven in de volle zin van het woord. Want God is voor hen en wie zal dan tegen hen zijn?

Maar het heerlijkste komt nog. Indien we kinderen zijn — en dat is zo — dan ook erfgenen.

De Schrift spreekt veel van erfenis, erfdel, erfgenen. „Indien gij van Christus zijt, zo zijt gij dan Abrahams zaad, en naar de belofte erfgenen” (Gal. 3:29). „Zo dan, gij zijt niet meer een dienstknecht maar een zoon; en indien gij een zoon zijt, zo zijt gij ook een erfgenaam Gods door Christus” (Gal. 4:7). Titus roept het de gelovigen toe, dat God over ons de Heilige Geest rijklijk heeft uitgegoten door Jezus Christus onze Zaligmaker, „opdat wij gerechvaardigd zijnde door zijn genade, erfgenen zouden worden naar de hoop des eeuwigen levens” (Titus 3:7). En Jacobus schrijft aan de twaalf stammen, die in de verstrooiing zijn: „Hoor, mijn geliefde broeders, heeft God niet uitverkoren de armen dezer wereld, om rijk te zijn in het geloof, en erfgenen des Koninkrijks, hetwelk Hij belooft aan hen, die Hem liefhebben?” (Jac. 2:5).

We kunnen met Prof. van Leeuwen erfgenaam Gods verklaren als: erfgenaam van het deel, dat God hem heeft toegedacht. Maar onze tekst zegt, dunkt mij, niet alleen, dat God ons een erfdel geeft, maar dat God Zelf ons erfdel is. We vinden deze gedachte herhaaldelijk in de Psalmen. Ik denk bijv. aan Ps. 73:25 vv.: „Wie heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde. Bezwijkt mijn vlees en mijn hart, zo is God de rotssteen mijns harten en mijn deel in eeuwigheid. Want zie, die verre van U zijn, zullen vergaan; Gij roeit uit al die van U afhoereert; maar mij aangaande, het is mij goed nabij God te wezen, ik zet mijn betrouwen op de Here HERE, om al Uw werken te vertellen.”

Dat is het heerlijkste van de hemelse erfenis: dat we altijd met God zullen zijn. Dat we ongestoord Zijn gemeenschap zullen genieten. Dat er niets is dat ons scheidt van Zijn liefde. Dat Hij van ons is en wij van Hem. Tot in der eeuwigheid. Dat erfdel ontvangen we alleen in gemeenschap met Christus. Hij is de Erfgenaam bij uitnemendheid.

In de bekende gelijkenis van de boze landlieden zeggen deze onder elkander: „Deze is de erfgenaam, komt, laant ons hem doden en zijn erfenis aan ons behouden” (Matth. 21:38). Op bedekte wijze zegt de Here Jezus daarmee, dat Hij de erfgenaam Gods is. En uitdrukkelijk staat het in Hebr. 1:2, dat God de Zoon gesteld heeft, tot een erfgenaam van alles, door wie Hij ook de wereld gemaakt heeft. Alleen door het

geloof in Christus zijn we kinderen Gods. En alleen in Zijn gemeenschap en met Hem zullen we erfgenamen Gods zijn.

Datzelfzeggende gedachte. We krijgen niet de honderdduizend. We zullen niet maar met Hem over alle dingen regeren. We zullen niet maar leven in een nieuwe hemel. We zullen niet slechts „de hemel ingaan en koninkrijken erven”. Maar we zullen God kennen, gelijk wij van Hem gekend zijn (1 Cor. 13 vs 12). „Zalig zijn de reinen van hart, want zij zullen God zien” (Matth. 5:8).

In de Statenvert. volgt er nu: „Zoo wij anders met Hem lijden, opdat wij ook met Hem verheerlijkt worden.” Ik denk niet, dat veel lezers in het jaar 1952 deze woorden kunnen verstaan. En ik zal maar niet trachten duidelijk te maken, wat „zoo anders” in de taal onze vaders betekende.

De Vert. van het N.B.G. is duidelijk: immers, indien wij delen in zijn lijden, is dat om ook te delen in zijn verheerlijking. Paulus gaat uit van een feit. Zij, die Jezus liefhebben en Hem volgen hebben in deze wereld te lijden. In Zijn gemeenschap. Om Zijnentwille.

Wie de gemeenschap met Christus verbreekt en met de wereld meegaat ontgaat dat lijden, waarvan Paulus hier spreekt. En wie daarin volhardt, zal eens de erfenis versipelen.

Hoe vaak heeft de Here Jezus zijn discipelen op dat lijden voorbereid. Denk maar weer aan Matth. 10. Wat daar gezegd is tot de twaalf apostelen, geldt in zekere mate ook van allen, die zich leerlingen van Christus betonen. Wat Christus overkomen is in deze wereld, zal ten dele ook overkomen aan allen, die Hem gehoorzaam volgen. In tijden van verval van de kerk kunnen we met eer „christen” zijn. In dagen als de HERE reformatie geeft hebben rechtvaardigen te lijden. Daarbij hoeven we niet te denken aan brandstapel en schavot. Maar aan dingen, die we in onze dagen ook weer ondervinden. We verliezen weer vrienden. Er komt verwijdering tussen familieleden. We worden scheurmakers genoemd. En worden voor spelbrekers aangezien. Er is hier en daar ook achterlutteling. En soms wordt onze kinderen op school verteld, dat die vrijgemaakten extremisten zijn. En dat ze weer uit de wet willen leven. We moeten maar toezien, dat we niet als „kwaaddoeners” lijden. En oppassen, dat we anderen geen reden geven om op ons te schimpen. Want dan wordt de naam van Christus om onzentwille gelasterd. Maar we moeten het lijden om Christus' wil niet vermijden. We hoeven het ook niet te zoeken, het komt vanzelf wel. En als het waarlijk om Christus' wil is, dan mogen we ons verblijden. Dan geldt wat Paulus schrijft aan de Filippijzen: „Want u is uit genade gegeven in de zaak van Christus, niet alleen in Hem te geloven, maar ook voor Hem te lijden, dezelfde strijd hebbende, hoedanige gij in mij gezien hebt en nu in mij hoort” (Fil. 1:29, 30).

Dan mogen we daartegenover stellen de heerlijkheid die ons wacht. Want lijden is de weg, waarlangs God zijn volk tot de heerlijkheid leidt. „Men behoeft niet te vrezen, zoals sommigen doen, dat Paulus op deze wijze de oorzaak van de eeuwige heerlijkheid aan onze moeiten toeschrijft; want deze wijze van zeggen is in de H. Schrift niet ongewoon, maar zij duidt veeleer de orde aan, die de Here volgt in het verlenen van het heil, dan de oorzaak daarvan.” Zo schreef Calvijn bij de verklaring van deze tekst.

Christus ging door lijden tot heerlijkheid. Door vernedering tot verhoging. „Omdat Hij gehoorzaam is geworden tot de dood, ja de dood des kruises, daarom heeft God Hem ook uitermate verhoogd en Hem een naam gegeven, die boven alle naam is” (Fil. 2:9). Zo zal het ook gaan met allen, die van Christus zijn. Ze zullen hier met tranen zaaien. En met gejuich maaien. Ze ondervinden hier moeite en verdriet. Eeuwige blijdschap zal hun deel zijn. Ze zijn hier vaak eenzaam en verschoven. Een armzalig troepje. Maar ze zullen delen in de majesteit en heerlijkheid en glorie van Christus. Zo zeker als het gebed van onze Helland verhoord wordt: „Vader, Ik wil, dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt, opdat zij Mijn heerlijkheid mogen aanschouwen, die Gij Mij gegeven hebt” (Joh. 17:24).

Het komt er nu maar op aan, dat wij simpel geloven, wat de Here ons beloofd heeft en dus met verlangen uitzien naar de erfenis.

We zijn erfgenen. Van een schatrijke Vader. En mede-erfgenen van een trouwe Zaligmaker. Die nu reeds tot de erfenis is ingegaan. Mogen we dan niet blij wezen? Moeten we dan niet getroost zijn? Zeker mogen we verdriet hebben als we geliefden moeten missen voor dit leven. Maar bij alle verdriet mogen we ons toch ook verblijden? We geloven toch, dat ze direkt tot Christus worden opgenomen en dat hun vlees, door de kracht van Christus opgewekt, weer met hun ziel verenigd aan het heerlijk lichaam van Christus gelijkvormig zal worden? En we geloven toch wat de kerk belijdt: „Dat nademaal ik nu het

beginfel der eeuwige vreugde in mijn hart gevoel, ik na dit leven volkomen zaligheid bezitten zal, die geen oog gezien, geen oor gehoord heeft en in geen mensenhart is opgekomen, en dat om God daarin eeuwiglijk te prijzen” (Zondag 22 van de H.C.).

Dat neemt ons verdriet niet weg. Maar het bewaart ons wel voor bezwijken. We worden oud en krijgen rimpels. En als we veel hebben moeten lijden gaan we gelijken op oude, knoestige bomen, waarvan de storm takken afscheurde. De lidtekenen zijn er en blijven er. En toch klimt dan bij het groeien der jaren ook de blijdschap en de troost: We zullen altijd bij de Here wezen. Zulk een kinderlijk geloof en zulk een vaste hoop bewaart ons voor veel dwaasheden. Mensen, die niet anders hebben dan dit korte-poosje-leven hier op aarde, moeten er wel toe komen om te grijpen wat ze grijpen kunnen en te genieten wat ze maar genieten kunnen en te zien wat ze maar te zien kunnen krijgen. Het is hier immers zo gauw gedaan!

Als we erfgenen ons weten van God, dan hebben we zo'n haast niet. En dan maken we ons over veel dingen niet druk. Als men ons dan vraagt: Maar zoudt ge heel de wereld niet willen zien? dan is ons antwoord: Daar heb ik geen behoefte aan, want we zullen leven op een nieuwe aarde, die nog veel heerlijker is dan deze, die voorbijgaat.

En als we zien, dat de mensen jagen naar grootsheid des levens en naar wat begeerlijk is voor vlees en bloed, naar naam en staat en eer en glorie, dan worden we niet jaloers en benijden hen niet, die veel daarvan bereiken, maar troosten ons met het vooruitzicht op een heerlijkheid, die nimmermeer vergaat.

En als het ons gegeven wordt veel te moeten lijden om Christus' wil, dan richtte ons hart zich op de komende heerlijkheid, waarvan Psalm 16 zingt:

Gij maakt eerlang mij 't levenspad bekend,
Waarvan in druk 't vooruitzicht mij verheugde;
Uw aangezicht in gunst tot mij gewend,
Schenkt mij in 't kort verzadiging van vreugde;
De lieflijkheeden van 't zalig hemelleven,
Zal eeuwiglijk Uw rechterhand mij geven. H. J. J.

KERKELIJK LEVEN

„Her-eniging”? Wederkeer!

Naarmate de Rotterdamse synode der gebonden kerken nadert, is „hereniging” een van de meest frequente gesprekstema's, en waar het woord door de pers wandelt, heeft het aanstonds de volle aandacht.

Gaarne over die term „her-eniging” 'n enkele opmerking: er zit meer aan vast, dan misschien wordt vermoed.

Vechten over een woord? Kom, zegt misschien iemand, wat maakt een woord uit — 't gaat immers over de zaak, die er achter ligt. Precies, daar gaat het ons ook om, en dat zal uit 't vervolg van dit artikel blijken. Een ander denkt misschien aan 't bekende dichtwoord: „Wat is een naam? dat wat wij een roos noemen, Zou even liefelijk ruiken, al droeg het ook een andere naam.” De man, die deze regels schreef had gelijk, in zover, dat tal van soortnamen, b.v. huis, boek, vis, enz. niet meer zijn dan middelen die de taal bezigt om de ene categorie concreta van de andere te onderscheiden, zonder dat de naam ons verder inlicht over de vraag wat het concrete ding dat ik benoem nu eigenlijk is, waarin het kenmerkende van dat bepaalde ding of die bepaalde soort bestaat; de naam is hier geworden tot een klank, meer niet.

Maar nu denk ik aan 't geen een andere dichter neerschreef en vrij vertaald aldus luidt: „Sommigen laten zich door de fascinerende invloed van een naam zand in de ogen strooien”.

Juist. Hoe kan één enkel woord (vooral een naam, aan abstracta verleend) de verbeelding prikkelen, de fantasie aan 't werk zetten! Heel de geschiedenis is er het bewijs van; als ik een enkel voorbeeld mag noemen: hoe heeft het woord „meerwaarde” bij talloze arbeiders de gedachte gewekt: door mijn arbeid verhoog ik de waarde van het product, maar een ander maakt zich van dat meerdere meester en geniet er het proffit van; wat heeft het woord „Lebensraum”, die, naar men zei, een volk toekomt, maar aan het Duitse volk onthouden werd, geen associaties opgeroepen van achteruitzetting, onderdrukking en rechtmatige begeerte naar expansie — de imperialistische leiders wisten wel, wat macht, wat fascinerende invloed inderdaad er uitgaat van één woord, van één enkele slagzin!

Daarom moeten we voorzichtig zijn met namen en woorden. Aan de naam is gekoppeld het begrip, en aan het begrip verbinden zich tendenzen, die het denken in een bepaalde richting leiden: hoeveel kwaad hebben heidense namen en begrippen, niet los te maken van bepaalde denkinhoud, in de loop der eeuwen het christendom gedaan!

Daarom is het verstandig in zaken van gewicht de gebezigde termen eens goed aan te kijken; dit kan helpen ongelukken te voorkomen en helpen verhinderen, dat men zand in de ogen krijgt; we wijzen daarop dat woord „hereniging”. Wie dat woord in 't

onderhavig maken; be namen er had(don); onze kring tuel (ook en samenl

Immers, Niets m Eens war elkaar ge te worden Volkom woord. Is

Ongetw helpt de enig gesch nuchtere l mengekom synode is van een n lieren var met de an intimidati de kerken nieuwe b terwijl zij ment blev openbare lijke stral kerken m k e n g e de hiërarc schreef, orde in 1 nog steed kenordenl leven ger als het w zouden he als een macht zo strijd zijn selen der geval nog

DAT DE REFORM ZELF D DE HAN BEGINSE

Hier is misschien en zelfst synode al hebben h ken te no

Hoe va hamert, c dat het t 't Gevaar heid” ge iddool, als denc. Men

NIET I HEID AA DOOR DE EEN Eenhele Ook w Maar c heid en b

Dat is fundamer formeerde mulier va de ingev

Her-en

In een heb ik e de vraag gezamenl tot de c meerde l daarop r is de vra ren der vraag sc klein ge vrijgema alles teg de Hoge leer, dat ge o o r l minderhe de kerk door de blijven, z spraak c